

คำประกาศเฉลิมพระเกียรติคุณ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ในโอกาสที่มหาวิทยาลัยบูรพา ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย
ปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาภาษาจีน
ณ หอประชุมธำรง บัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา
วันพุธที่ 17 ธันวาคม พุทธศักราช 2546

ด้วยสภามหาวิทยาลัยบูรพา ในคราวประชุมครั้งที่ 5/2546 เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2546 ได้มีมติเป็นเอกฉันท์เห็นสมควรขอพระราชทานทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญา “ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาภาษาจีน” แต่ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เจ้าฟ้ามหาดัชนีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี ทั้งนี้ ด้วยสำนึกในพระราชกรณียกิจและพระปรีชาสามารถด้านอักษรศาสตร์ ซึ่งเป็นที่ประจักษ์แก่มหาชน กล่าวคือ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงได้รับพระราชทานปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิตเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง ต่อมาทรงศึกษาต่อและได้รับพระราชทานปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิตและศิลปศาสตรมหาบัณฑิต หลังจากนั้นทรงเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกและได้รับพระราชทานปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต

พระปรีชาสามารถทางด้านอักษรศาสตร์ของพระองค์นั้นเป็นที่ประจักษ์ชัดแจ้งโดยทั่วไปทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ พระองค์ทรงศึกษาจนแตกฉานและเมื่อพระองค์ได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในคราวเสด็จเยือนประเทศต่าง ๆ ทรงเป็นนักการทูตที่มีอัจฉริยภาพในด้านภาษาและสร้างความประทับใจให้แก่ประเทศที่เสด็จพระราชดำเนินไปทุกแห่งโดยเฉพาะสาธารณรัฐประชาชนจีน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีความสนพระทัยและทรงมีความรู้อย่างลึกซึ้งในด้านประวัติศาสตร์ ภาษา และวัฒนธรรมจีน ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจนานัปการอันเป็นคุณประโยชน์ในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมไทย – จีน และทรงมีความเชี่ยวชาญด้านภาษาจีนอย่างกว้างขวางลึกซึ้ง ทรงมีพระวิริยะอุตสาหะในการศึกษาภาษาจีนมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน แม้ในปัจจุบันก็ยังทรงศึกษาอยู่เป็นประจำ แม้ว่าจะทรงมีพระราชภารกิจอยู่มาก จนทรงพระปรีชาสามารถอ่านภาษา

ในวรรณคดีจีนโบราณได้เข้าใจ อีกทั้งยังทรงฝึกปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ เพื่อสัมผัสกับศิลปะและวัฒนธรรมของจีน อาทิ ทรงฝึกเขียนพู่กันจีน ทรงเขียนภาพที่ได้รับแรงบันดาลใจจากการอ่านกวีนิพนธ์จีนโบราณ รวมทั้งสนพระราชหฤทัยทอดพระเนตรศึกษาโบราณวัตถุพิพิธภัณฑสถานและศิลปะการแสดงต่าง ๆ ของจีน การศึกษาและการฝึกปฏิบัติเหล่านี้ ส่งผลให้ทรงเข้าใจวัฒนธรรมจีนได้อย่างลึกซึ้งดั่งแท้

นอกจากนี้พระองค์ทรงพระราชทานความรู้และคำแนะนำด้านจีนศึกษาแก่วงการวิชาการ ด้วยทรงเป็นที่ปรึกษาของคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้พระราชทานคำแนะนำในการเรียนการสอนหลักสูตรภาษาจีนทุกระดับ และได้ทรงพระราชนิพนธ์สารคดีเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการเสด็จพระราชดำเนินเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีน ทำให้ประชาชนชาวไทยได้อ่านพระราชนิพนธ์อันทรงคุณค่าและให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม วิถีชีวิตของสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างลึกซึ้ง อาทิ บทพระราชนิพนธ์ ย่ำแดนมังกร ที่ทรงพระราชนิพนธ์เกี่ยวกับการเสด็จพระราชดำเนินเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2524 ทรงเล่าถึงสิ่งที่พระองค์ได้ทอดพระเนตร เริ่มตั้งแต่การเดินทางมาฮ่องกงถึงกรุงปักกิ่ง เยี่ยมชมกำแพงเมืองจีน เมืองซีอาน ชมการเกษตรของมณฑลเสฉวนและยูนนาน ซึ่งให้ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมและการเกษตรของประชาชนชาวจีน ทรงสอดแทรกความคิดเห็นลงไปในบทพระราชนิพนธ์ด้วย ทำให้ทราบถึงพระราชดำริอันเป็นประโยชน์ต่อสังคมไทย

บทพระราชนิพนธ์มุ่งไกลในรอยทราย กล่าวถึง การเสด็จพระราชดำเนินไปตามเส้นทางสายแพรไหม หรือทางภาคตะวันตกของจีน ซึ่งเป็นเส้นทางค้าระหว่างประเทศในสมัยก่อนที่ดำเนินการโดยกองคาราวานเชื่อมการค้าขายระหว่างแผ่นดินต่าง ๆ ในเอเชียและยุโรป

นอกจากนี้พระองค์ยังทรงพระราชนิพนธ์แปลบทกวีนิพนธ์จีนโบราณและนวนิยายจีนอีกด้วย ซึ่งผลงานต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแสดงให้เห็นชัดแจ้งถึงพระปรีชาสามารถด้านจีนศึกษา กระทรวงศึกษาธิการแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน จึงจัดพิธีถวายเหรียญรางวัล “รางวัลทูตสันถวไมตรีด้านภาษาและวัฒนธรรมจีน” แต่ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อเป็นการสดุดีในพระคุณานุภาพและพระปรีชาสามารถอันยอดเยี่ยมของพระองค์ท่าน

โดยที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพร้อมด้วย
พระปรีชาสามารถอันเป็นอัจฉริยะในด้านภาษาจีน ทรงใช้ภาษาเพื่อประสานสัมพันธ์อันดี
ระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นที่ชื่นชมเชยของพสกนิกรทั้งชาวไทย
และชาวจีนโดยทั่วหน้ากัน ยังผลอันเป็นคุณประโยชน์ยิ่งใหญ่ให้บังเกิดแก่ประเทศ เพื่อเป็น
การเฉลิมพระเกียรติคุณและด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่อพสกนิกร
ในการที่ทรงปฏิบัติพระราชภารกิจอันหนักยิ่งเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนและความเจริญ
ของประเทศ สภามหาวิทยาลัยบูรพาจึงได้มีมติเป็นเอกฉันท์ขอพระราชทานทูลเกล้าทูลกระหม่อม
ถวายปริญญา “ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาภาษาจีน” แด่ สมเด็จพระเทพรัตน-
ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติคุณให้ปรากฏและเพื่อเป็นสิริมงคล
แก่มหาวิทยาลัยบูรพาสืบไป

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม